

munikativne jezične disjunkcije ili konjukcije (približavanja i udaljavanja različitih religijskih kultura).

Ovo znanstveno djelo slobodna sam preporučiti svim prevoditeljima i tumačima te drugim zainteresiranim znanstvenicima i sveučilišnim profesorima koji u širem ili užem smislu izučavaju jezičnu kulturu i hrvatsko-njemačku jezičnu interkulturalnu komunikaciju.

Primljeno: 2012 – 09 – 30

Doc.dr.sc.Vlasta Kučić
Sveučilište u Mariboru / Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta, Maribor, Slovenija

Gordana Dobrovac (priređila): JEZIK I KOGNITIVNA NEUROZNAKOST, KNJIGA STUDIJA, Zagreb, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski doktorski studij, 2006., str.178.

Ugledno Sveučilište u Zagrebu priredilo je i publiciralo (Gordana Dobrovac, priredila) knjigu o poslijediplomskim doktorskim studijima (koncept interdisciplinarnih sveučilišnih studija) pod nazivom »**Jezič i kognitivna neuroznanost**« u nakladi Centra za poslijediplomski studij Sveučilišta u Zagrebu i Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske.

U sadržajnom smislu je knjiga strukturirana u šest zasebnih tematskih sudijskih poglavlja: (1) Uvod; (2) Opći dio; (3) Opis programa; (4) Uvjeti izvođenja studija; (5) Ostale napomene; i (6) Kodovi predmeta s priložima: (a) Opis predmeta i/ili modula –prema godinama studija; (b) Nastavnici i suradnici koji će sudjelovati u izvođenju predmeta – prema abecednom redoslijedu; (c) Popis predavača i ustanova; (d) Popis predavača i naslovi predmeta; i (e) Adresar predavača.

Knjiga (studija) »Jezič i kognitivna neuroznanost u prvom uvodnom poglavlju donosi razloge za pokretanje ovakvog intrerdisciplinarnog dokorskog studija s aspekta Europske perspektive i postavljanja novih studijskih dokorskih disciplina. Razlozi za utemeljenje i pokretanje novih dokorskih studija se temelje na pretpostavci da je područje (vjerojatno predlađaći podrazumijevaju da se radi o znanstvenom polju a ne

znanstvenom području) kognitivne znanosti jedno od najpropulzivnijih znanstveno-istraživačkih područja u svijetu. Studija se poziva na dva desetljeća intezivnog razvoja kognitivnih znanosti u SAD-a kao i na desetogodišnjim znanstvenim iskustvima u Europi. Priređivači studije navode kako je danas nepobitna činjenica da je kognitivna neuroznanost interdisciplinarno znanstveno područje koje izgrađuje i promjenjuje nova znanja koja se mogu implementirati u drugim interdisciplinarnim znanstvenim disciplinama. Temeljni predmet istraživanja u kognitivnoj znanosti je za predlađaće mozak te razvoj novih metoda i tehnologija za promatranje moždane aktivnosti u području razvoja i primjene kognitivnih znanosti. S gledišta Hrvatske znanstvene i visoko školske perspektive studija se temelji na iskustvima Sveučilišnog interdisciplinarnog poslijediplomskog studija pod nazivom »Jezična komunikacija i kognitivna neuroznanost« koji je pkrenut 2003.godine, kao sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski studij Sveučilišta u Zagrebu. Uvodno studija ukazuje kako je studij nastao kao rezultat reformskih i zakonskog usklađivanja (Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju RH iz 2004.godine) prema kojem se visoko školstvo na hrvatskim sveučilištima mora uskladiti s načelima Bolonjskog procesa i novim proklamiranim znanstvenim inicijativama za pokretanjem novih interdisciplinarnih znanstvenih studija i projekata. Tako je i ovaj doktorski studij pod nazivom »Jezič i kognitivna neuroznanost« pokrenut u znanstvenom području interdisciplinarnе znanost a iz znanstvenog polja »kognitivne znanosti«.

U drugom poglavlju »Opći dio« je razvidno da je nositelj studija Centar za poslijediplomske studije Sveučilišta u Zagrebu s brojnim suradnim institucijama koje sudjeluju u pokretanju i zvođenju ovog dokorskog programa, i to: a) Sveučilište u Zagrebu (Filozofski fakultet, Prirodoslonо matematički fakultet, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Medicinski fakultet, Hrvatski institut za istraživanje mozga; b) Institut »Ruđer Bošković«, Institut za antropologiju, Institut za filozofiju; c) Sveučilište u Splitu (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje; te ugledne međunarodne institucije: d) Sveučilišta i instituti iz Europe (Hungarian Academy of Science, Research Institute for Psychology; Technical University of Budapest, Department of Cognitive Science, Karl-Universität, Institut für Sprachwissenschaft, FC Donders Center for Cognitive Neuroscience, Institut »Jožef Stefan«); te ugledna

institucije iz SAD-a (Nort Western University, Department of Communication Sciences and Disorders, Carnegie Mellon University, Department of Psychology, Harvard Medical School, MGH-NMR Center, The Rowland Insitute for Science, The MGH-NMR Center, Franklin & Marshall College, Whitely psychology Laboratories; University of Buffalo, Department of Linguistics, Purdue University, ASL Linguistics Research Laboratory. Ovo poglavlje je fleš pregled o dosadašnjim iskustvima predlagača u provođenju poslijediplomskih i doktorskih studija na Sveučilištu u Zagrebu, kao i o programskim iskustvima na utemeljenju novih doktorskih studija koji trebaju omogućiti otvorenost studiranja i mobilnost studenata. Vrijedno je istaknuti i najavu o dvije mogućnosti ustrojavanja tkz. združenih doktorskih studija (1) u znanstvenom polju kognitivne neuroznanosti kao i (2) mogućnost uključivanja doktorskih studija ili njegovog dijela u zajednički (združeni) program s inoznim sveučilištima (Joint Study Programme) zbog velikog udjela stranih predavača koji su uključeni u interdisciplinarni doktorski studij «Jezik i kognitivna neuroznanost».

Treće poglavlje (»Opis programa«) predstavlja detaljan pregled programske strukture i organizacije novog dokorskog studija s popisom obveznih te izbornih studijskih predmeta i/ili modula studiranja. Detaljno se obazlaže struktura i organizacija dokorskog programa u punom radnom vremenu (full time) i studija s dijelom radnog vremena (part-time). Posebno je razrađen i detaljno obrazložen istraživački dio programa po studijskim godinama. Vrijedno je istaknuti sustavno razrađeni algoritam studiranja za studente (ritam studiranja) koji uključuje studentske obveze, uvjeti studijskog napredovanja kroz studij, upis u slijedeći semestar, odnosno slijedeću studijsku godinu s (ne)mogućim preduvjetima za upis pojedinog predmeta ili skupine studijskih predmeta na doktorskom studiju. Predlagatelji programa drže kako je sustav savjetovanja i vođenja kroz doktorski studij (mentorstvo) ključni faktor za uspješno studiranje i uključivanje u istraživački rad polaznika doktorskih studija u procesu oblikovanja individualiziranog programskog dokorskog kurikuluma. Predloženim doktorskim programom definirani su kriteriji, odnosno uvjeti, prijenosa ECTS bodova (pripisivanje bodovne vrijednosti predmetima koje studenti mogu odabrati s drugih studija na sveučilištu-predlagaču ili na drugim srodnim sveučilištima. Sutudija detaljno opisuje način završetka studija i uvjete za prijavu teme dokorskog

rada s razrađenim i opisanim postupkom uvjeta za prihvaćanje teme dokorskog rada (postupak i uvjeti ocjene dokorskog rada i sam način javne obrane dokorskog rada).

U četvrtom poglavlju (»Uvjeti izvođena studija«) normativno se regulira mjesto izvođenja studijskog programa (studijska oprema i prostorni uvjeti) te se donose opisni podaci o mogućim istraživačkim studijskim resursima koji se odnose na sam eksperimentalnu istraživačku opremu i ljudske potencijale koji su potrebni za uspješno studiranje i zaključivanje ovog dokorskog studija. U studiji se eksplicitno navodi popis znanstvenih i razvojnih projekata na kojima se utemeljuje predloženi doktorski studijski program. Pregledno je razrađen menadžment program studiranja i komunikacijsko studijsko vrijeme (institucijsko rukovođenje doktorskim programom, ugovorni odnosi između studenata i nositelja dokorskkih studija, stjecanje ECTS bodov, izvođenje istraživačkog rada, obrana disertacije te ostvarivanje obveznih i izbornih aktivnosti polaznika dokorskkih studija.

Naslovljeno peto studijsko poglavlje (»Ostale napomene«) odnosi se na samu tehnologiju i proces izvedbe studijskog programa (knjižnički studijski fond, financijska potpora, projekt »Tempus«, e-learning (nastava na daljinu) te naputak o mogućnostima da se, uz stečenu diplomu, izdaje i suplement (dodak) diplomi na hrvatskome i engleskom jeziku.

Šesto poglavlje (»Kodovi predmeta«) je vizualna prezentacija shematskog predmetnog koda s šest oznaka (nositelj studija, ime studija, razina predmeta, skupina predmeta, mjesto i razina) kao tipski kodni model CPJD13 (kod, predmeti, nositelji) studijskog programa.

Knjiga (prezentirana studija) je dopunjena (u privitku) s dodatnim pedagoškim i komunikološkim priložima: Opis predmeta i/ili modula – prema godinama studija; Nastavnici i suradnici koji sudjeluju u izvođenju predmeta (prema aecednom redosljedu) radi informacijske i komunikacijske preglednosti; Popis predavača i suradničkih ustanova; Popis predavača i naslovi studijskih predmeta; te adresar predavača (institucija, telefon, fax, e-mail i Web stranica) od 30-tak uglednih domaćih i inozemnih sveučilišnih profesora koji sudjeluju u realizaciji dokorskog studijskog programa s kontakt adresom studijske referade Svučilišta u Zagrebu.

U sintetskom pregledu i analizi ove prezentirane knjige-studije »Jezik i kognitivna neuroznanost«), možemo iskazati zadovoljstvo s prezentiranom studijom koja donosi sadržajnu, programsku, organizacijsku i nastavnu strukturu modela novih sveučilišnih interdisciplinarnih poslijediplomskih studija na oglednom primjeru novog doktorskog studija »Jezik i kognitivna neuroznanost«. Svaka knjiga (pa tako i ova studija) otvara nove nove putove znanosti u poplavi prijedloga za uspostavljanje novih doktorskih studijskih disciplina. S toga priređivačima ove knjige (studije) moramo odati priznanje na izuzetno suvremenom i zanimljivo prezentiranom konceptu novih sveučilišnih interdisciplinarnih poslijediplomskih doktorskih studija na Sveučilištu Zagrebu. Možemo, na kraju ovog pregleda, iskazati zadovoljstvo da Sveučilište u Zagrebu, uspostavom novih doktorskih intrerdisciplinarnih studijskih programa, želi uspostaviti visoku razinu novih, kreativnih i međunarodno priznatih doktorskih studija koji aspiriraju i potiču nova obrazovna, kulturološka, istraživačka, znanstvena i kreativna nova znanja na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne međunarodne sveučilišne interdisciplinarnе suradnje. S obzirom da žimo u vremenu naglih i radikalnih informacijskih i komunikacijskih promijena prava je šteta da je u programu ovog doktorskog studija izostala predmetna disciplina komunikologija, odnosno srodni komunikološki predmet, kao znansot koja pručava ljudsku komunikaciju s aspekta utjecaja i razvoja novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija i razumijevanja jezika, translatologije i kognitivne neuroznanosti. Temeljem ove

široko prezentirane sadržajne i programske lepeze znanja i novih kognitivnih spoznaja, za programsko utemeljenje novih interdisciplinarnih sveučilišnih doktorskih studija, čitatelji, znanstvenici i kreatori novih poslijediplomskih doktorskih studija dobivaju jedan novi sintetski model za postavljanje suvremene organizacije interdisciplinarnih doktorskih studija. Predložena studija otvara nove putove i znanstvene umrežene mostove međunarodnog znanstvenog sporazumijevanja na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne sveučilišne suradnje.

Knjigu (studijski projekt doktorskih studija) preporučamo svim zainteresiranim znanstvenicima i sveučilišnim kreatorima koji promišljaju i postavljaju nove poslijediplomske i doktorske sveučilišne studijske discipline. Ovu knjigu, kao studijski projekt novih doktorskih studija, slobodan sam preporučiti svim nastavnicima i studentima poslijediplomskih i doktorskih studija koji interdisciplinarno promišljaju stratešku, tehnološku, informacijsku i komunikacijsku budućnost jezika, translatologije, komunikologije i kognitivne neuroznanosti na našim i međunarodnim sveučilišnim prostorima.

Primljeno: 2012 – 10 – 12

Prof.dr.sc.Mario Plenković,
Sveučilište u Zagrebu,
Katedra za komunikologiju,
Grafički fakultet, Zagreb, Hrvatska